

12 april 2007

Informatieverstrekking gescheiden ouders

Een beleidslijn aan de directies van de openbare basisscholen in de Krimpenerwaard, Oudewater en Montfoort

Informatieverstrekking aan gescheiden ouders

Een scheiding van ouders heeft voor alle betrokkenen grote gevolgen. Veel gestelde vragen van onderwijsgevend en ouders zijn: Hoe zit het precies met de informatieverstrekking aan gescheiden ouders? Hoe kan de school het beste handelen als ouders in scheiding liggen en het onderling niet eens kunnen worden? Wat is de positie van een vriend(in) na een scheiding met betrekking tot het in/uitschrijven en/of ophalen van een leerplichtig kind? De Vos/abb¹ heeft antwoord gegeven op deze vragen.

Hoe zit het precies met de informatieverstrekking aan gescheiden ouders?

Ouders hebben het recht om door de school geïnformeerd te worden over de vorderingen van hun kind op school. Dit recht is neergelegd in artikel 23b van de Wet op het voortgezet onderwijs, artikel 11 van de Wet op het primair onderwijs en artikel 20 van de Wet op de expertisecentra. Soms ontstaan problemen met de informatieverschaffing aan gescheiden ouders, met name als de niet met het gezag belaste ouder geïnformeerd wil worden, terwijl de wel met het gezag belaste ouder zich daartegen verzet.

Na de scheiding zijn sinds de wetswijziging per 1 januari 1998 in principe beide ouders met het gezag over het kind belast (het zogenaamde co-ouderschap). In die gevallen hebben beide ouders wat betreft de informatievoorziening over hun kind gelijke rechten. Soms bepaalt de rechter op verzoek van één van de ouders dat het gezag niet aan beide ouders maar slechts aan één van hen wordt toegekend. Op grond van artikel 377 b, boek I van het Burgerlijk Wetboek is de ouder, die alleen met het gezag is belast, gehouden om de andere ouder op de hoogte te stellen over belangrijke aangelegenheden met betrekking tot de persoon en het vermogen van het kind en deze te raadplegen. De rechter kan deze bepaling buiten toepassing laten als het belang van het kind dat vereist.

Onverminderd deze bepaling wordt de niet met het gezag belaste ouder op zijn verzoek door derden, die beroepshalve beschikken over informatie inzake belangrijke feiten en omstandigheden, die de persoon van het kind of diens verzorging en opvoeding treffen, daarvan op de hoogte gesteld, zo bepaalt artikel 377 c van het Burgerlijk Wetboek. Zo'n derde, zoveel zal duidelijk zijn, is de school waar het kind onderwijs volgt. De school is niet verplicht die informatie te verschaffen, indien deze informatie ook niet aan de met het gezag belaste ouder zou worden verschaft of het belang van het kind zich tegen het verschaffen van informatie verzet.

In met name het laatste geval zal een school soms een lastige beslissing moeten nemen en ingeklemd raken tussen de ene ouder die de informatie wenst en de andere ouder, die deze informatieverstrekking in strijd met het belang van het kind acht. Indien de school besluit om de gevraagde informatie te weigeren, kan de rechter op verzoek van de niet met het gezag belaste ouder bepalen, dat de informatie op de door de rechter te bepalen wijze moet worden verstrekt. De rechter wijst het verzoek in ieder geval af als het belang van het kind zich tegen het verschaffen van de informatie verzet.

¹ Bron: M.H. van Soest adviseur Vos/abb

Wat is de positie van een vriend(in) na een scheiding met betrekking tot het in-/uitschrijven en/of ophalen van een leerplichtig kind?

Het antwoord op deze vraag is te vinden in artikel 2 van de Leerplichtwet (Verantwoordelijke personen):

1. Degene die het gezag over een jongere uitoefent, en degene die zich met de feitelijke verzorging van een jongere heeft belast, zijn verplicht overeenkomstig de bepalingen van deze wet te zorgen, dat de jongere als leerling van een school is ingeschreven en deze school na inschrijving geregeld bezoekt. Bij de inschrijving wordt een van overheidswege verstrekt document of een bewijs van uitschrijving van een school overgelegd waarop de gegevens van de jongere betreffende zijn geslachtsnaam, voorletters, geboortedatum, geslacht en sociaalfiscaal nummer of bij gebreke daarvan zo mogelijk zijn onderwijsnummer zijn vermeld. Indien de in de eerste volzin bedoelde personen bij de inschrijving aannemelijk hebben gemaakt dat zij geen sociaal-fiscaal of onderwijsnummer van de jongere kunnen overleggen, overleggen zij het sociaal-fiscaal nummer of onderwijsnummer van de jongere aan de school zodra zij daarvan kennis hebben verkregen.
2. De in het eerste lid bedoelde verplichtingen gelden niet voor zover de daarin bedoelde personen kunnen aantonen dat zij daarvoor niet verantwoordelijk kunnen worden geacht.
3. De jongere die de leeftijd van 12 jaren heeft bereikt, is verplicht overeenkomstig de bepalingen van deze wet de school waaraan hij als leerling is ingeschreven, geregeld te bezoeken, onverminderd het bepaalde in het eerste lid.

Kortom: De vriend(in) dient zelf te zorgen voor de inschrijving (als hij/zij zich met de verzorging van het kind heeft belast). De school is niet gehouden om na te gaan of hij dat wel rechtmatig doet, en of de ouder daar al dan niet toe in staat is. Als de school dat wel zou moeten doen, zou dat het gevaar met zich mee kunnen brengen dat een leerplichtige leerling niet naar school kan.

Hoe kan het beste gehandeld worden als ouders in scheiding liggen en het onderling niet eens kunnen worden?

Onder 'modellen' is het protocol ouders opgenomen. Dit protocol kan als handvat dienen om tot een oplossing te komen.

Doel

Onderstaande richtlijnen zijn bedoeld om ouders die niet meer met elkaar in gesprek zijn en die strijden om rechten van hun kind(-eren) met een eenduidig en duidelijk schoolbeleid te benaderen en te behandelen.

1. Als een leerkracht weet dat ouders met elkaar en omtrent hun kind(-eren) een conflict hebben, wordt dit ogenblikkelijk gemeld bij de schoolleiding;
2. Er wordt op verzoek gezamenlijk of apart een afspraak gemaakt met beide ouders om de situatie te kunnen beoordelen en het schoolbeleid toe te lichten;

3. Bij dat gesprek is de groepsleerkracht, schoolleiding en/of interne begeleider (IB) aanwezig;
4. Van dat gesprek wordt door de leerkracht een verslag gemaakt;
5. Dat verslag (met afspraken) wordt aan schoolleiding, interne begeleiding en beide ouders gegeven. Een kopie van dat verslag is in het logboek aanwezig;
6. Wettelijk is het zo dat in geval van een conflict beide ouders verantwoordelijk blijven voor hun kind(-eren) totdat de rechter (of in afspraak met beider advocaten) een uitspraak heeft gedaan over de toekenning van het ouderlijk gezag en/of een eventueel straatverbod voor een van beide ouders. Voor de school zijn de gegevens die ouders gegeven hebben bij de inschrijving bepalend;
7. De school is geen partij in geval van een conflict;
8. Beide ouders hebben recht om geïnformeerd te worden over de ontwikkeling (resultaten) over hun kind(-eren). Dit betreft uitsluitend informatie over de schoolse situatie.
9. Er wordt geen informatie over privé-omstandigheden van een van beide ouders verstrekt. Daartoe maakt de leerkracht afspraken met de desbetreffende ouder. Bij deze gesprekken is altijd een derde persoon aanwezig voor verslag en verificatie (schoolleiding, IB, collegaleerkracht);
10. Het kind wordt alleen aan de gezaghebbende ouder meegegeven, tenzij vooraf met de ouders en de leerkracht anders is afgesproken en schriftelijk is vastgelegd;
11. In geval de ouder het kind ophaalt onder schooltijd, wordt dit onmiddellijk gemeld bij de schoolleiding. Deze neemt indien noodzakelijk contact op met de andere ouder;
12. Aan derden (bijv. advocaten, Raad van Kinderbescherming en andere instanties of familie) wordt geen informatie verstrekt, tenzij er een wettelijke verplichting bestaat. Het is gewenst om vooraf inzage te vragen indien er verslagen gemaakt worden waarbij derden betrokken zijn.

Schoolbeleid ouders-kind

1. Tenzij een rechterlijke uitspraak anders vermeldt gelden de volgende regels voor wat betreft schoolbeleid:
 - Beide ouders maken afspraken omtrent het ophalen van hun kind;
 - Ouders maken deze afspraken tijdig kenbaar aan school, ook bij eventuele wijzigingen; - School is verantwoordelijk voor de veiligheid van alle kinderen en personeel;
 - Indien een van beide ouders (of familie) het kind tegen afspraken in toch ophaalt, dan wordt het kind niet meegegeven.
2. Beide ouders kunnen hun recht laten gelden om informatie te krijgen over de ontwikkeling van het leren van hun kind. Dit betreft: - De leerresultaten van alle vakken;
 - Toetsresultaten (methodisch en niet-methodisch);
 - Verzuim van het kind;
 - Schoolgedrag van het kind;
 - Sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind;
 - Eventuele onderzoeken onder verantwoordelijkheid van de IB.
3. Er wordt geen enkele privé-informatie over de ouders door school uitgewisseld.

4. De schoolinformatie over het kind wordt uitsluitend rechtstreeks aan de andere ouder gegeven (dus geen familie, andere instanties, advocaten, enz.).
5. De informatie over schoolresultaten gebeurt overeenkomstig de afspraken die vermeld staan in de schoolgids. Indien gewenst kunnen afwijkende afspraken gezamenlijk overeengekomen worden.

== bijlage ==

Gedragcode informatieverstrekking

1. Telefonische verzoeken om informatie worden altijd in eerste instantie geweigerd. Geef aan dat de school in het kader van de wet op de privacy nooit informatie mag verstrekken aan derden.

Bij twijfel vraagt het personeelslid om het telefoonnummer van de beller. In overleg met de directie kan besloten worden of er wel of geen informatie verstrekt wordt. De vragensteller ontvangt daarna een reactie op het geuite verzoek om informatie.

2. Indien een ouder kenbaar maakt dat de (ex-) partner niets mag weten over de kinderen, vraag het personeelslid om de uitspraak van de rechtbank, waarin dat vermeld staat.
(Sinds 1997 hebben beide ouders namelijk het gezag over de kinderen = co-ouderschap)
3. Bij enige twijfel over het verstrekken van informatie wordt de directie geraadpleegd.